

Τοιαύτη καὶ κατὰ τὸ πρόσφατον ζήτημα τῶν Ἀρσαρίων ὑπῆρξε τῆς Πύλης ἡ συμπεριφορὰ, τιμωρησάσης αὐστηρῶς καὶ στρατολογησάσης ἀκοντας τοὺς ἀσπασθέντας τὸν Χριστιανισμόν κατοίκους τούτους τῆς Συρίας, ὑπὲρ ὧν διεμαρτυρήθησαν ματαίως ἡ Εὐαγγελικὴ Συμμαχία καὶ ἄλλαι ἐταιρίαι. Τοιαῦτά τινα διεδραματίσθησαν ἐσχάτως καὶ ἐν Κρήτῃ, καίτοι ἡ νῆσος αὕτη μικροῦ δεῖν ἀπεσπᾶτο πρό τινων ἐτῶν ἀπὸ τῆς Αὐτοκρατορίας, ὃ δὲ Χριστιανικὸς αὐτῆς πληθυσμὸς εἶναι πολὺ μὲν ἀνώτερος κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ ἴσος τοῦλάχιστον κατὰ τὴν μαχιμότητα πρὸς τὸν τουρκικόν. Ἐν τῷ διαμερίσματι Μεσσαρίας ὑπάρχει ἐκκλησιῶν εἰς 8 προσέρχονται οἱ κάτοικοι τῶν περιχώρων ὡς εἰς προσκυνητήριον. Τὸν καταρτίοντα τοῦτον ναῖσκον ἐπιχειρήσαντες νὰ ἐπισκευάσωσιν οἱ Χριστιανοὶ ἐκωλύθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὑποστηριζομένων ὑπόλως ὑπὸ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς, καὶ ῥῆξις ἤπληετο σπουδαία, ἂν δὲν παρενέβαινε μετὰ πολλῆς φρονήσεως καὶ μετριοπαθείας ὁ μητροπολίτης. Ἐπιδοθείσης ἀναφορᾶς περὶ τούτου εἰς τὴν Πύλην, αὕτη ἀνεκάλεσε μὲν τὸν ἐκεῖ Καϊμακάμην, ἀλλὰ καὶ ἀντήμειψεν αὐτὸν διὰ προβιδασμοῦ εἰς ἀνωτέραν θέσιν, πιστὴ μένουσα εἰς τὸ σύστημα αὐτῆς τοῦ μὴ τιμωρεῖν μωάμεθανόν ὑπάλληλον ἀδικοῦντα Χριστιανούς. Ἄλλ' οὐδ' εἰς τοῦτο ἀρκεσθεῖσα διέταξε τὸν οἰκουμένικόν πατριάρχην νὰ καλέσῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν μητροπολίτην, οὗ τὴν ἐπιστροφὴν ματαίως ἐκτοτε ἐζήτησε δι' ἐπανειλημμένων ἀναφορῶν ἡ ἀφωσιωμένη αὐτῷ πόλιν παρὰ τοῦ Πατριάρχου, μὴ δυνθέντος νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν τὸ ἀναγκαῖον διαβατήριον. Τοιαῦτα τεκμήρια μεροληψίας ἐπιδεικνυμένης καθ' ἐκάστην ἡδυνάμεθα πλείστα ἄλλα νὰ παραθέσωμεν, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος κόπος ἀποβαίνει περιττός, ἀφοῦ αὐτοὶ οἱ νόμοι οὗ διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἡγεμόνος δημοσιεύει ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις εἶναι προφανῶς συντεταγμένοι δι' ὅρους ἐπαμφοτερίζοντος, φειδόμενου τῆς μισαλλοδοξίας καὶ τῶν προλήψεων τῆς δεσποζούσης φυλῆς, καὶ ἐπιτρέπουσιν εἰς πάντα ὀθωμανὸν ὑπάλληλον νὰ ἐρμηνεύῃ καὶ ἐφαρμόζῃ αὐτοὺς κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἰδίας εὐσυνειδήσιας. Ὡς ἐλάχιστον δεῖγμα τῆς τοιαύτης ἀοριστίας παραθέτομεν τὴν διάταξιν, καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἡ ἀνέγερσις Χριστιανικοῦ ναοῦ πλησίον τζαμιῶν ἢ τουρκικῆς συνοικίας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐξηγεῖται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ κειμένῳ οὔτε ἂν εἰς μόνος οἶκος Τούρκου δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συνοικία, οὔτε ποῖα ἐνοεῖται ἀπόστασις διὰ τοῦ ἐπιρρήματος πλησίον, ἡ ἀνέγερσις ἐκκλησίας καθίσταται πολλάκις ἐκ τῆς ἀσφαλείας ταύτης ἢ ἀπραγματοποίητος εὐχὴ ἢ ἀφορμὴ μυρίων σκανδάλων, ἐκτὸς ἂν διὰ πολλοῦ χρυσίου ἀγορασθῇ ἡ ἀναγκαία ἀδεία παρὰ τοῦ διοικητοῦ. Τοιαῦτα εἶναι σήμερον ἡ κατάστασις, ἀφοῦ ὁ Σουλτάνος Ἀβδούλ Μεζίτ ἐκήρυξε διὰ τοῦ Χαττίου τοῦ 1856 ὅτι ἀπάντα τὰ ὑπάρχοντα ἐν τῷ κράτει αὐτοῦ ὀρθόσκευματα ἀπολαύουσι πλήρους ἐλευθερίας, καὶ οὐδεὶς τῶν ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορίας οὔτε ἐμποδίζεται εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ προσβεβλημένης ὀρθοσκείας οὔτε ἕνεκα ταύτης πιέζεται ἢ ἀνησυχεῖται. (Ἀρθ. 10—11).

Τὸ δὲ τελευταῖον Χάττιον περιέχει πλὴν τῶν ἄλλων καὶ τὴν ἀκόλουθον εὐνοϊκωτάτην τοῖς Χριστιανοῖς ὑπόσχεσιν: «παρέχεται αὐτοῖς πᾶσα εὐκολία πρὸς σύστασιν καὶ ἀνέγερσιν ἐκκλησιῶν, σχολείων καὶ ἐθνικῶν ἰδρυμάτων». Ἐν τούτοις ἐν αὐτῇ τῇ πρωτευούσῃ τῆς αὐτοκρατορίας, ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐγγύτατα τοῦ διὰ τοσούτων προνομίων πομπωδῶς παραχωρηθέντων καὶ ἐπιστήμῳ ἐπικυρωθέντων, περιβεβλημένου Πατριαρχείου, συμβαίνει τὸ ἐξῆς: Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης κέκτηται ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ συντηρεῖ δι' ἐξόδων τῆς Λύκειον, γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολῆ, τοῦ ὁποῦ ἡ ἰδρυσις χρονολο-

γεῖται ἀπὸ τοῦ πρώτου μετὰ τὴν κατάκτησιν. Πατριάρχου Ἡ σχολὴ αὕτη, ἐν ἣ ὁ Πατριάρχης Γεννάδιος ὁ 6'. συνήθροισεν ὅσα ἡδυνήθη νὰ περισώσῃ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ κατακτητοῦ χειρόγραφα καὶ πάντας τοὺς συγχρόνους ἐπιστήμονας καὶ λογίους, κατεῖχεν ἐσχάτως κατάλυμα οὐδόλως ἀνταποκρινόμενον οὔτε εἰς τῆς παρούσης ἐποχῆς τὰς ἀπαιτήσεις οὔτε εἰς τὸ μέγεθος τοῦ σκοποῦ, ὑπὲρ οὗ ἀνέκαθεν ἐργάσθη. Οἱ ἐπίτροποι λοιπὸν αὐτῆς, ἀποφασίσαντες νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς ἀναγκαίας πρὸς ἀπόκτησιν καταλληλοτέρου ἐνδιαίτηματος θυσίας, προέβησαν εἰς τὴν ἀγορὰν οἰκοπέδου καὶ αἴτησιν ἀδείας παρὰ τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἀνέγερσιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σχεδιασθέντος οἰκοδομήματος. Ἄλλ' ἡ Πύλη μυρίας ἀντέταξεν αὐτοῖς δυσκολίας ἕνεκα γειτονεύσεως τινὸς Μονῆς Δερβισίων. Καὶ ἡ μὲν συγκατάθεσις τοῦ Σαῖκου τῶν Δερβισίων ἡγοράσθη τοῖς μετρητοῖς, τὰ νέα ὅμως ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως παρεμβληθέντα ἐμπόδια ἀδύνατον ὑπῆρξε μέχρι σήμερον νὰ ἐξομαλυνθῶσι, μετὰ πλείστους ἐπιπόνους ἀγῶνας καὶ ὑψηλῶν προσώπων μεσολαβήσεις, ὃ δὲ Πατριάρχης ἵσταται ἀπὸ διετίας κρατῶν ἀνὰ χεῖρας μετέωρον τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ ἀσύλου τῶν γραμμάτων. Αἱ τοιαῦται καταχρήσεις δὲν εἶναι τυχαῖα γεγονότα, ἀλλ' ἀναγκαῖα ἀποτελέσματα τῆς πατροπαράδοτου πολιτικῆς τῆς Πύλης. Πολὺ λοιπὸν ἐξεπλάγημεν ἀκούσαντες τὸν Φουάτ πασάν, τὸν κάλλιστα γνωρίζοντα καὶ αὐτοπροσώπως μετεληθόντα τὴν πολιτικὴν ταύτην, ν' ἀναφωνῇ ἐν τῷ Ἱστορικῷ ματι αὐτοῦ: «Δυνάμεθα νὰ κηρύξωμεν ἀνεὺ φόβου διαψεύσεως ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ χώρᾳ τυγχάνουσι πάντα τὰ ὀρθόσκευματα πλείονος ἀνοχῆς καὶ ἀπεριορίστου ἐλευθερίας ἢ ἐν Τουρκίᾳ. Τοῦτο ἀνομολογοῦσι πάντες οἱ τὴν ἡμετέραν ἡμετέραν κατοικήσαντες ἢ περιηγηθέντες: ἡ δὲ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις δύναται δικαίως νὰ καυχῇ ὅτι ἐν διαστήματι εἰκοσιν ἐτῶν ἐπέτελεσε τὰ εἰς διάστημα ὀλοκλήρων αἰώνων ἀλλαχού ἐπιτελεσθέντα. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς προσηλυτίσεις δυνάμεθα, ἐπικαλούμενοι τὰς αὐτὰς μαρτυρίας, ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι οὐ μόνον δὲν ἠναγκάσθη ποτέ τις ν' ἀσπασθῇ τὸν Ἰσλαμισμόν, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ ἰδέα τοῦ προσηλυτισμοῦ εἶναι ξένη τοῖς ὀθωμανοῖς, ἐνεργεῖται δ' οὗτος ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ ὑπὸ μόνων τῶν Χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν μετ' ἐλευθερίας οὐδὲν ἄλλο ὄριον ἐχούσης ἢ τὰς ἀπαντήσεις τῆς δημοσίας τάξεως». Οὕτω κατὰ τὸν εὐφάνταστον ὑπομνηματογράφον οἱ Τούρκοι ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν ἀποβάσεως εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ ἐδάφη ὑπῆρξαν ἄετι διδάσκαλοι πρακτικῆς ἀνεξίτητης ἐλευθερίας. Πρὸς πλήρη ὅμως διαφώτισιν τοῦ ζητήματος πρέπει νὰ προσθέσωμεν τὸ ἐξῆς, ὅτι ἀληθέστατος μὲν εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ὑπομνήματος, καθ' ὃν ὁ προσηλυτισμὸς δὲν ἐνεργεῖται ἐν Τουρκίᾳ ὅπως ἐν Ῥωσίᾳ, διστάζομεν ὅμως νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν δύο συστημάτων διαφορὰ δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῶν Τούρκων. Ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ ὁ προσηλυτισμὸς κατορθοῦται διὰ τῆς πειθοῦς καὶ τῆς συζητήσεως, ἐν δὲ Τουρκίᾳ ἡ διὰ τοῦ βίβρου ἢ διὰ δελεάζματος πλούτου καὶ ἀξιοματιῶν. Περὶ δὲ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν προεφέρεται ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις πρὸς τοὺς προσηλυτισθέντας ἀρκούν τεκμήριον νομίζομεν τὸ ἐξῆς γεγονός, λαβὼν ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς Πύλης. Εὐθὺς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Χάτ Χουγαγιῶν, νέος τις Μουσουλμάνος, ὑπότροφος τῆς κυβερνήσεως ἐν Ἀγγλίᾳ, πιστάσας τὰς ἐν αὐτῷ ἐλευθεροφρονας ἐπαγγελίας, ὁμολόγησεν ὅτι εἶχεν ἀσπασθῇ τὸν Χριστιανισμόν. Ἄλλ' ἄρα τοῦτο ἔμαθεν ὁ τότε ὑπουργεῖων ἀνεξίτητος Φουάτ πασάς καὶ διέταξεν ἀμέσως τὸν ἐν Λονδίῳ πρέσβυν Μουσούρον νὰ διακόψῃ τὸ παρεχόμενον εἰς τὸν σπουδαστὴν σιτηρέσιον, ὑπὲρ καὶ ἐγένετο, ἀφοῦ ἀπέβη ματαίᾳ ἡ φιλικὴ μεσολαβήσις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ λόρ-

δου Κλαρενδώνος ὑπὲρ τοῦ ἀτυχοῦς νεανίσκου, ἐγκαταλεί-
πομένου εἰς ξένον τόπον ἀνευ ἄρτου.

Ἀποδείξαντες ἤδη ὅτι αἱ μεταρρυθμίσεις εὐκολώτατα μὲν
ἀνακηρύσσονται, σπανίως ὁμως ἐφαρμόζονται, ὁσάκις μάλι-
στα τυγχάνωσιν ἀσύμφωνοι πρὸς τὰς δοξασίας, τὰ ἥθη καὶ
τὰς ἐξεις τῆς κρατούσης φυλῆς, περιττὸν νομίζομεν νὰ προ-
σθέσωμεν ὅτι αἱ διαμαρτυρήσεις τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν
τῶν μὴ μουσουλμανικῶν κοινοτήτων σπχνιώτατα τυγχά-
νουν παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ προθύμου ὑποδοχῆς.

Τὰ Ἀρχεῖα τῶν Πατριαρχείων εἶναι πλήρη δικογρα-
φῶν ἀναφερομένων εἰς σπουδαιότατα συμφέροντα οὐδέπο-
τε ἱκανοποιηθέντα κατὰ προφανῆ ἀθέτησιν τῶν ἀνέκαθεν
παραχωρηθέντων καὶ πλειστάκις ἐπικυρωθέντων προνομίων.
Ἀλλ' οὐδὲ πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς γραφείων ἐκπο-
ρευόμενα κείμενα δεικνύει ἡ Πύλη μείζονα σεβασμὸν, ὁ-
σάκις περιέχουσι εὐνοϊκὴν τινα διάταξιν ὑπὲρ τῶν χριστι-
ανικῶν κοινοτήτων. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κατὰ τὴν
εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀνύψωσιν λαμβάνει Βεράτιον,
ἥτοι πτυχίον, ἀπαριθμοῦν τὰς ἀσυδοσίας καὶ τὰ προ-
νόμια τοῦ πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὁρίζει δὲ
καὶ τὰ ἔρια τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἀρ-
χηγοῦ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ δικαιοδοσία αὕτη
ἐκτείνεται ἐφ' ἅπασαν τὴν αυτοκρατορίαν συμπεριλαμβά-
νομένων καὶ τῶν ἄλλοτε ἀνεξαρτήτων ἀρχιεπισκοπῶν
τῆς Ἰπὲρ καὶ τῆς Ὀχρίδος. Ἐξαιροῦνται ἰδὲ μόνον
αἱ ἐπαρχίαι τῆς Αἰγύπτου, τῆς Συρίας, τῆς Παλαιστίνης
καὶ τῆς νήσου Κύπρου, αἵτινες ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν
Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, καὶ
τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, καὶ εἶναι ἀνέκαθεν ἀνεξάρτη-
τοι ἀπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει θρόνου. Ἐν τούτοις,
καίτοι πᾶσαι αἱ ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου ἐξαρτώμε-
ναι ἐπισκοπαὶ εἰσὶν ὀνομαστικῶς ἀναγεγραμμέναι ἐν τῷ
Βερατίῳ, ἡ Ὑψ. Πύλη οὐδόλως ἐδυσκολεύθη νὰ παραχω-
ρήσῃ τῷ 1868 εἰς τοὺς σχισματικούς Βουλγάρους αὐ-
τοκρατορικὸν φερμάνιον, δι' οὗ ἀνεγνωρίζοντο αὐτοκέφα-
λοι πλείστα τῶν ἀνωτέρω Ἐπισκοπῶν. Σημειωτέον δὲ
ὅτι τοιαύτην παραχωροῦσα αὐτονομίαν ἡ Πύλη οὐδόλως
ἐνόει ν' ἀκυρώσῃ ἢ νὰ τροποποιήσῃ τὸ Βεράτιον, τὸ ὁ-
ποῖον ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον προσφερόμενον ἀπαράλ-
λακτον εἰς πάντα ἀναγορευόμενον Πατριάρχην. Τοῦτο δὲ
πολὺ ἐνθυμίζει τὰ δύο ἐκεῖνα αὐτολεξεῖ ὅμοια φερμάνια,
αἵτινα κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1853 περὶ τοῦ Ἀγ. Τόπου δια-
φορὰν ἐδόθησαν, τὸ μὲν εἰς τὸν πρέσβυν τῆς Γαλλίας
τὸ δὲ εἰς τὸν τῆς Ρωσσίας. Ἀλλὰ πλὴν τῆς ἀντιφάσεως
τὸ κατὰ τὴν ἀναγόρευσιν παρεχόμενον εἰς τὸν Πατριάρ-
χην Βεράτιον τοῦ Σουλτάνου περιέχει καὶ τὴν ἐξῆς
ρητὴν καταδίκην τοῦ παραχωρηθέντος εἰς τοὺς Βουλγάρους
φερμανίου. «Ἄν τύχῃ ποτε δι' ἀναφορᾶς τινὸς νὰ ζητη-
θῇ ἢ διὰ διοικητικῆς ἀποφάσεως νὰ παραχωρηθῇ ὁ χω-
ρισμὸς ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ ἐξάρ-
τησις ἀπὸ ἄλλης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τῶν ἀρχαίων ἀρ-
chieπισκοπῶν τῆς Ἰπὲρ καὶ τῆς Ὀχρίδος ἢ τῶν ἐξαρτω-
μένων πρὶν ἀπὸ τούτων ἐπισκοπῶν, διατάσσομεν τὰ ἐγ-
γραφα ταῦτα νὰ μὴ λαμβάνωνται οὐδόλως ὑπ' ὄψιν».

Σκοπὸς ἡμῶν δὲν εἶναι νὰ πραγματευθῶμεν ἐντυχῶν τὸ
βουλγαρικὸν ζήτημα ἢ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν περὶ τούτου
ἀπόφασιν τῆς Πύλης ἡθελήσαμεν μόνον νὰ καταστήσωμεν
ψηλαφητὴν τὴν μεταξὺ δύο ἐγγράφων ἐξίσου ἐπιστήμων, ἀφοῦ
ἀμφότερα ἐκπορεύονται ἐκ τοῦ Σουλτάνου, ὑπάρχουσιν ἀν-
τίφασιν, ἀποδεικνύοντες οὕτω πόσον ὀλίγη ἀποδίδει ἡ
τουρκικὴ Κυβέρνησις σημασίαν εἰς τὰ Χάττια, Βεράτια καὶ
Φερμάνια, καὶ τίνα ἐμπιστοσύνην δύνανται αἱ χριστιανικαὶ

κοινότητες καὶ οἱ πνευματικοὶ αὐτῶν ἀρχηγοὶ νὰ ἔχωσιν
εἰς τὰς διὰ τοιούτων ἐγγράφων παρεχομένας ὑποσχέσεις.

«Περὶ παραδοχῆς τῶν μὴ μωαμεθανῶν ὑπηκόων εἰς
τὰς δημοσίας θέσεις».

Ἡ περὶ τούτων παράγραφος τοῦ τελευταίου Χαττίου
ἔχει ὡς ἀκολουθοῦς : «Ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ τάξεις τῶν ἡμε-
τέρων ὑπηκόων πρέπει νὰ ᾖναι ἐξίσου δεκταὶ εἰς θέσεις
καὶ ὑπουργήματα ἀνάλογα τῶν προσωπικῶν αὐτῶν προσ-
εόντων, ἐπικυροῦμεν τὴν παραδοχὴν εἰς τοιαύτας θέσεις
τῶν μὴ μουσουλμάνων ἡμῶν ὑπηκόων, τῶν κατεχόντων ἀ-
νεγνωρισμένην ἐμπειρίαν καὶ ἀκεραιότητα». Ὁ Σουλτάνος,
προκηρύττων καὶ πάλιν τὴν μεταξὺ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ
ισότητά, ποιεῖται μνείαν τῶν ἀπαραιτήτων εἰς τοὺς δη-
μοσίους ὑπαλλήλους προσόντων τιμιότητος καὶ ἐμπειρίας·
ἀλλ' ἂν αἱ διατάξεις αὗται ἐφαρμοσθῶσιν ἀκριβῶς κατὰ
τὴν διορισμὸν καὶ τῶν μουσουλμάνων ὑπαλλήλων, οἱ πλεῖ-
στοι τούτων πρέπει ἀφεύκτως νὰ στερηθῶσι τῆς θέσεως
αὐτῶν καὶ πλήρης ἀποσύνθεσις τῆς ὑπηρεσίας θέλει ἐπὶ
πολὺν χρόνον διαδεχθῇ τὸ ὑπάρχον σήμερον μορμολύκειον
διοικήσεως. Εὐτυχῶς ἡ Πύλη δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀπαιτητικὴ
πρὸς τοὺς δημορῆσκους τῆς, ὥστε καὶ σήμερον ὡς καὶ πρὸ
τῆς ἐκδόσεως τοῦ Χαττίου βλέπομεν τὸν αὐτὸν μωαμεθα-
νὸν ὑπάλληλον διοριζόμενον ἀδιαφόρως διοικητὴν ἐπαρχίας,
σύμβουλον παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν οἰκονομικῶν, ἢ ὑπουρ-
γὸν τῶν ναυτικῶν, καὶ ὀλίγον ἔπειτα διευθυντὴν τῶν Ἀρ-
χείων, βραδύτερον πρέσβυν, τὴν ἐπιούσαν νομάρχην καὶ
τὴν ἄλλην ἡμέραν μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.
Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν παραδοχὴν τῶν χριστιανῶν εἰς τὰς
δημοσίας θέσεις, ὀλίγοι λέξεις θέλουσιν ἀρκέσει πρὸς ἐκ-
τίμησιν τῆς ἀναλογίας καθ' ἣν ἦσαν δεκτοὶ μέχρι τοῦδε
καὶ ἔσονται πιθανῶς καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Κατ' αὐθεντικὴν παράδοσιν οἱ χριστιανοὶ, κατὰ τὴν πρῶ-
την τῆς κατακτήσεως ἐποχὴν, διεῖπον τὰ οἰκονομικὰ
τοῦ κράτους, ἀνεπιτηδείων ὄντων τῶν τότε Τούρκων πρὸς
τοιαύτην ἐργασίαν. Βραδύτερον, ἥτοι μεσοῦντος τοῦ 12' αἰῶ-
νος, κατέλαβον τὴν θέσιν Μεγάλου Διερμηνέως τοῦ Διβα-
νίου, ὁ δὲ διάδοχος εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο τοῦ Παναγιώτου
Νικουρή Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἐστάλη μάλιστα καὶ ὡς
πληρεξούσιος εἰς Κέσλοβικ πρὸς διαπραγματεύσιν τῆς εἰρήνης,
ἥτις ὑπεγράφη ἐκεῖ ἐν ἔτει 1699. Ὀλίγον μετέπειτα, ἥτοι
περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 17' ἑκατονταετηρίδος, οἱ Ἕλληνες ἤρχι-
σαν νὰ διορίζωνται καὶ ἡγεμόνες τῆς Μολδαβίας καὶ Βλα-
χίας, διερμηνεῖς τοῦ στόλου καὶ, κατὰ τὸν Μουρατζᾶν, ὡς
κατώτεροι ὑπάλληλοι ἐν τοῖς τελωνείοις, τοῖς μεταλλείοις,
ἐν τῷ νομισματοκοπείῳ καὶ τῷ θησαυροφυλακείῳ. Περὶ τὰ
τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐπεφορτίζοντο οἱ χριστιανοὶ
καὶ τὰς μονίμους ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀντιπροσωπείας τῆς Πύ-
λης, καθότι οἱ Τούρκοι ἐκτάκτους μόνον πρεσβεύσεις ἐδέχον-
το. Ἔνεκα τῆς ἀποστρεφῆς αὐτῶν πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸν βίον.
Πλὴν τούτων οἱ χριστιανοὶ διορίζοντο ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, καὶ
μάλιστα ἐν Ῥωμυλίᾳ εἰς θέσεις γραμματέων καὶ διερμη-
νέων τῆς κυβερνήσεως, παρέχοντες αὐτῇ ἀναγκαιοτάτην ὑ-
πηρέσιν εἰς τὰς σχέσεις τῆς πρὸς τὸν ὑπὸ ὑπὸν καὶ
τὰς ὁμόρους ξένας ἀρχάς· ἡ δὲ πασίγνωστος τῶν Τούρκων
ναυτικὴ ἀνικανότης ἠνάγκαζεν αὐτοὺς νὰ σχηματίζωσιν ἐκ
χριστιανῶν τὰ πληρώματα τῶν πολεμικῶν πλοίων. Ἀλλ' ὅτε
ἐξερράγη τῷ 1821 ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις, πάντες οἱ οὕ-
τω ὑπηρετοῦντες τὴν Πύλην χριστιανοὶ ἀντημείβθησαν δι' ἀ-
ποκεφαλίσσεως. Ἐκτοτε μόνη ἡ διοίκησις τῆς νήσου Σάμου,
τυχούσης τοῦ προνομίου τούτου διὰ συνθήκης, καὶ ὀλίγοι
τινὲς διπλωματικαὶ θέσεις ἐναπελείφθησαν τοῖς χριστιανοῖς.
Ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων εἶναι ὅλως ἀσφ-

μαντος. Τοῦτο ὁμως οὐδόλως ἐμπόδισε τὸν Φουάτ πασᾶν, σχολιάζοντα τὸ *Χατ-Χουμαγιούν* τοῦ 1856 ν' ἀναγράψῃ μετὰ στόμφου. Ἡ ἀρχὴ τῆς παραδοχῆς τῶν ὑπηκόων τοῦ Σουλτάνου εἰς πᾶσας τὰς δημοσίας θέσεις ἀνευ διακρίσεως θρησκευήματος, ἡ ἐπισήμως προκηρυχθεῖσα ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως, ἔτυχεν ἔκτοτε πλήρους ἐφαρμογῆς, οἱ δὲ χριστιανοὶ κατέχουσιν ἤδη σπουδαίας θέσεις ἐν τῇ κεντρικῇ διοικήσει καὶ ταῖς πρεσβείαις. Οὕτω λοιπὸν ἡ κυβερνήσις τοῦ Σουλτάνου ἐπεκαλέσθη σπουδαίως καὶ εἰλικρινῶς τὴν σύμπραξιν τῶν χριστιανῶν αὐτοῦ ὑπηκόων, παρέρχουσα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος ὅλην τὴν ἔκτασιν, ἥς εἶναι δεκτικῇ.»

Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐγένετο δυστυχῶς ὡς αἱ τῶν ἄλλων ἀρχῶν τὰς ὁποίας προκηρύττει κατὰ καιροῦς ἡ Πύλη. Πόσαι δὲ ἦσαν τῷ 1867 αἱ σπουδαῖαι αὐταὶ ἀνατεθεῖσαι εἰς χριστιανούς θέσεις; Τρεῖς πρεσβεῖαι ὧν οἱ ἐπιτετραμμένοι ἔχον διορισθῆ πρό πολλοῦ, τέσσαρες ἔδραι ἐν τῷ *Ἀκιάμ*, *Ἀδλίδ*, καὶ εὐτελεῖς τινες θέσεις ἐν τῷ δημαρχίῳ τοῦ Σταυροδρομίου καὶ τῷ γραφείῳ τῶν μεταφράσεων. Μετὰ τὴν ἐπανδύασιν τῆς Κρήτης ἐγένοντο τῷ ὄντι διορισμοὶ χριστιανῶν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ εἰς τὰ τῶν Βιλαετιῶν, ἀλλ' οἱ πλείστοι τούτων ἐπαύθησαν ἤδη· σήμερον δὲ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ *Χαττίου* τοῦ 1875 καὶ τὰς ἐπινεχθείσας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν δικαστηρίων μεταβολάς, αἵτινες μετὰ τοσούτου πατάγου δισαλπίσθησαν ὡς ἀναδιοργανισμὸς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως, δυνάμεθα ἐν πλήρει πεποιθήσει νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι μεταξὺ πολλῶν χιλιάδων ὑπαλλήλων χριστιανοὶ ὑπάρχουσιν οὐδὲ διακόσιοι. Ἀλλὰ καὶ οἱ ὅλγοι οὗτοι οἱ διὰ μυρίων θυσίων, ταπεινώσεων, παρακλήσεων, ἀναφορῶν καὶ πολυῶρων σταθμῶν ἐν τοῖς ἀντιθαλάμοις κατορθώσαντες ν' ἀποκτήσωσι τὴν προστασίαν ἰσχυροῦ τινος τῆς ἡμέρας καὶ εὐτελεῖς στάδιον, εἰσὶν ἐκτεθειμένοι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἰδῶσιν αὐτὸ κλειόμενον αἶφνης ἐνώπιόν των, ἅμα πνεύσῃ ὁ ἐλάχιςτος ἀνέμος δυσμενείας. Τοιαύτην ἐννοεῖ ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἰσότητα παραδοχῆς τῶν ὑπηκόων τῆς εἰς τὰς δημοσίας θέσεις.

«Περὶ τοῦ φόρου ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας»

Αἱ τὸν φόρον τοῦτον ἀφορῶσαι δύο παράγραφοι τοῦ *Χαττίου* τοῦ 1875, μετὰ τὴν ἀπαραίτητον ἀναμείσθησιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος μεταξὺ Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων, περιέχουσι καὶ δύο σπουδαιοτέρας διατάξεις. Κατὰ τὴν πρώτην τούτων ἀφ' ἡ διανομὴ τοῦ τοιοῦτου φόρου πρέπει νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε ν' ἀπαλλάσσωνται αὐτοῦ πάντες οἱ μὴ μωαμεθανοὶ ὑπῆκοοι τοῦ Σουλτάνου οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὸ εἰκοστὸν ἢ ὑπερβάντες τὸ τεσσαράκοντον τῆς ἡλικίας ἔτος, προσέτι δὲ οἱ ἐνεκα σωματικῆς ἀσθενείας ἀνεπιτήδευτοι εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Ἡ δὲ δευτέρα διάταξις τὴν πρὶν ἐξ ἑκατὸν ὀθωμανικῶν λίρῶν κατ' ἄτομον τοιαύτην εἰσφορὰν περιορίζει εἰς μόναν πεντήκοντα. Ἀλλὰ πρὶν ἀναλύσωμεν τὰς ἀνωτέρω παραγράφους ἐξετάζοντες ἂν παρέχῃσι τῷ ὄντι μεταρρυθμισίν τινα πραγματικὴν, πρέπει καὶ πάλιν ν' ἀνατρέξωμεν εἰς προγενέστερα τινὰ κείμενα.

Τὸ ἐν ἔτει 1856 ἐκδοθὲν *Χατ-Χουμαγιούν* περιέχει σχετικὰ πρὸς τὸ ζήτημα τὰ κατωτέρω τρία ἄρθρα.

Ἄρθ. 21. «Συνέπεια τῆς ἰσότητος τῆς φορολογίας πρέπει νὰ ἦναι καὶ ἡ ἰσότης καὶ τῶν λοιπῶν πρὸς τὴν πολιτείαν ὑποχρεώσεων, ἀφοῦ πᾶν δικαίωμα συνεπάγεται καὶ ὑποχρέωσιν. Ὡς ἐκ τούτου οἱ χριστιανοὶ καὶ οἱ ἄλλοι

μὴ μουσουλμάνοι ὑπῆκοοι τῆς Αὐτοκρατορίας θέλουσιν ὑποβληθῆ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ τελευταίου περὶ στρατολογίας νόμου, καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ μουσουλμάνοι.»

Ἄρθ. 25. «Ἡ ἀρχὴ τῆς προσωπικῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας δι' ἀντικαταστάσεως ἢ ἐξαγορᾶς εἶναι δεκτικῇ.»

Ἄρθ. 26. «Οἱ ἀναγκαῖοι καινισμοὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς παραδοχῆς τῶν μὴ μουσουλμάνων ὑπηκόων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ θέλουσι συνταχθῆ καὶ δημοσιευθῆ ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας.»

Τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα καθιεροῦσι προφανῶς τὴν ἀρχὴν τῆς παραδοχῆς τῶν μὴ μουσουλμάνων ὑπηκόων εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στρατὸν· περιττὸν ὁμως εἶναι νὰ σημειώσωμεν ὅτι τὴν ἀρχὴν ταύτην οὐδέποτε διενεχθῆ ἢ Κυβέρνησις νὰ ἐφαρμόσῃ. Ἐν τούτοις οἱ ἀρχηγοὶ τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων ἤλθον τῷ 1858 εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τὸν Ἀαλῆ καὶ τὸν Φουάτ περὶ παραδοχῆς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, τῶν χριστιανῶν, ἀπαρτιζόντων ἐν ἐκάστῳ τάγματι τρεῖς λόχους, συνοδευομένους ὑπὸ ἱερέων, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐνασκήσεως τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων. Ἀλλὰ μετὰ τινὰς τυπικὰς ἐντεύξεις, ἡ Ὑψ. Πύλη, σταθερὰν ἔχουσα ἀπόφασιν νὰ μὴ παραδεχθῇ κατ' οὐδένα τρόπον χριστιανούς εἰς τὸν στρατὸν, κατέφυγεν εἰς τὰ πλάγια ἐκείνα καὶ ὑποῦλα μέσα, τὰ συνήθη τοῖς Ἀσianoῖς κατὰ πᾶσαν περίοδον τῆς ἱστορίας αὐτῶν, ἵνα ὑποχρεώσῃ τοὺς ἀρχηγούς τῶν κοινοτήτων νὰ ζητήσωσι τὴν ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ποιμνίου των. Ἀποτυχούσης οὕτω τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐπισήμων ἐπαγγελιῶν τοῦ *Χατ-Χουμαγιούν*, οἱ μὴ μουσουλμάνοι ὑπῆκοοι ἐξηκολούθησαν νὰ πληρώνωσι τὸ *Βεδελάτ-Ἀσχεριέ*, δι' οὗ εἶχε ἀντικατασταθῇ τῷ 1839 ὁ κεφαλικὸς φόρος. Μετὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκθεσιν τῶν ἀνωτέρω ἀναμφισβητήτων γεγονότων, ἃς ἴδωμεν τί λέγει ἐν τῷ ὑπομνήματι αὐτοῦ ὁ σχολιαστὴς τοῦ *Χατ-Χουμαγιούν* Φουάτ Πασᾶς: «Ἡ παραδοχὴ εἰς τὸν στρατὸν ὑπηκόων μὴ μουσουλμάνων ἀνήντησεν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ προσκόμματα, πηγάζοντα σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς ἀντιπαθείας τούτων πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Ἡ Κυβέρνησις ἐν τούτοις οὐ μόνον δὲν παραιτεῖται τοῦ μέτρου τούτου, τοῦ συμφερωτάτου τοῖς μουσουλμάνοις, οἵτινες ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποτίουσι μόνον τὸν φόρον τοῦ αἵματος, ἀλλὰ καὶ δὲν παύει ἀναζητοῦσα τὰ μέσα τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸν στρατὸν τοῦ μὴ μουσουλμανικοῦ στοιχείου, εἴτε διὰ τοῦ συστήματος τῶν ἐθελοντῶν, εἴτε δι' ἄλλου τρόπου ἐξοικονομοῦντος τὰς εἰς ὑπαρχούσας φυλετικὰς ἀντιπαθείας. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὑπάρχουσιν ἤδη δύο συντάγματα Κοζάκων μικτὰ, ἥτοι συγκροτούμενα ἐκ μουσουλμάνων καὶ χριστιανῶν.»

Πρὸς ἐκτίμησιν τῆς εἰλικρινείας τοῦ συντάκτου τῆς ἀνωτέρω παραγράφου ἀρκεῖ νὰ εἰπώμεν, ὅτι τὸ μὲν σύστημα τῶν ἐθελοντῶν οὐδέποτε ἐφημερεύσθη, τὰ δὲ περὶ ὧν ὁ λόγος μικτὰ συντάγματα δὲν συνεκροτήθησαν ἐξ ἐντοπιῶν χριστιανῶν ἀλλ' ἐξ Οὐγγρῶν καὶ Πολωνῶν προσφύγων. Οὕτω λοιπὸν οἱ μὴ Μουσουλμάνοι ὑπῆκοοι ἐξηκολούθησαν νὰ πληρώνωσι τὸν φόρον ἐξαίρεσεως ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐπιβαλλόμενον κατὰ τὴν ἀκόλουθον τρόπον. Ἐπὶ ἀριθμοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα Μουσουλμάνων λαμβάνεται διὰ κλήρου εἰς στρατιώτας, ὅστις δύναται ν' ἀπαλλαγθῇ, καταβάλλων ἑκατὸν ὀθωμανικὰς λίρας. Ὅσακις λοιπὸν ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἑκατὸν ὀγδοήκοντα περιέχεται ἐν τῷ ἀριθμῷ πληθυσμοῦ πόλεως τινος ἢ ἀγροτικοῦ διαμερισμάτος, τοσάκις οἱ κάτοικοι αὐτοῦ πρέπει νὰ καταβάλλωσιν ἀνὰ ἑκατὸν λίρας πληρόντες αὐτῷ φόρον ἐπιβαρύνοντα αὐτοὺς ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς γεννήσεως μέχρι τῆς τοῦ θανάτου καὶ συμποσού-

μενον εις πεντήκοντα πέντε και ἡμισυ γρόσια κατὰ κεφαλὴν. Ὁ τοιοῦτος φόρος εἶναι τόσῳ βαρὺς, ὥστε ἡ κυβέρνησις εἶχεν ἀναγκασθῆ νὰ χαρίσῃ τὸ τέταρτον αὐτοῦ εἰς τοὺς φορολογουμένους, ἀλλὰ πρὸ δύο ἐτῶν ἤρχισε πάλιν νὰ εἰσπράττῃ αὐτὸν ἀκέραιον. Τὸ πρὸς ὄφελος, δὴθεν, τῶν χριστιανῶν καταργήθη *χαράτσιον* ἀπετέλει εἰσφορὰν πολὺ τῆς παρούσης ἐλαφροτέραν, διαιρουμένην εἰς τρεῖς κατηγορίας, τὰς λεγομένας *Ἑσάδ*, *Ἑτνά* καὶ *Ἀλά*. Ἡ πρώτη τούτων συνίστατο ἐκ δεκαπέντε γροσίων καταβαλλομένων ἐτησίως ὑπὸ παντός μὴ Μουσουλμάνου ὑπηκόου ἀπὸ τῆς δεκατετραετοῦς μέχρι τῆς εἰκοσιπενταετοῦς ἡλικίας· ἡ δευτέρα ἀνήρχετο εἰς τριάκοντα γρόσια καταβαλλόμενα ἀπὸ τῶν εἰκοσιπέντε μέχρι τῶν τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν, ὅτε ἤρχιζεν ἡ τρίτη παραπεῖν μὲν μέχρι τοῦ θανάτου. Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τοῦ *χαρατσίου* διὰ τοῦ νέου φόρου τῶν πεντήκοντα πέντε γροσίων εἶναι μὲν μεταρρυθμισις, οὐχὶ ὅμως ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν ὑπηκόων, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ταμείου τοῦ Σουλτάνου.

Μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Χαττίου τοῦ 1875 ἡ Πύλη ἀνεκοίνωσεν ἐπισήμως τὰς σχετικὰς τῶν φόρων τούτων διατάξεις αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων διὰ *Τεσκερᾶ* ἐκδοθέντος κατὰ τὸν λήξαντα Ἰανουάριον. Τὸ ὑπουργικὸν τοῦτο ἔγγραφον ἀνῆγγειλεν αὐτοῖς τὴν γενναίαν ἀπόφασιν τοῦ ἡγεμόνος, εὐδοκήσαντος νὰ περιορίσῃ τὸν φόρον ἐξαίρεσως ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ ἑκατὸν λιρῶν εἰς πεντήκοντα καὶ ν' ἀπαλλάξῃ αὐτοῦ τοὺς μὴ συμπληρώσαντας τὸ εἰκοστὸν ἔτος, τοὺς ὑπερβάντας τὸ τεσσαρακοστὸν καὶ τοὺς ἀναπήρους. Συγχρόνως ὅμως ἐπέταττεν αὐτοῖς νὰ ἐξεύρωσιν ἓνα οἰονδήποτε τρόπον, καθ' ὃν ἡ μεγαλοδωρία αὕτη τοῦ Σουλτάνου ἡδύνατο νὰ ἐπιδαψιλευθῇ ἀνυζητίας τοῦ ταμείου καὶ οὐδεμιᾶς ἐλαττώσεως τῆς πρὶν ἐκ τοῦ φόρου τούτου προσόδου! Πῶς μετὰ τοῦτο νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ τοιοῦτος τρόπος τοῦ ἐφαρμόζειν τὰς προκηρυχθείσας ἀπαραίτητους μεταρρυθμίσεις καὶ ἀποσύρει διὰ τῆς εὐωνύμου χειρὸς τὰ διὰ τῆς δεξιᾶς δωρηθέντα εἶναι κατὰ τὴν πρωτοτυπίαν μοναδικός! Ὅπως δὴποτε αἱ χριστιανικαὶ κοινότητες, μὴ ἔχουσαι μαθηματικούς δυναμένους νὰ λύσωσι τοιοῦτον ἀλλόκοτον πρόβλημα καὶ οὐδεμίαν ἄλλως αἰσθανόμεναι πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἀντιπάθειαν, οἷαν ἀπέδωκεν αὐτοῖς ὁ Φουάτ πασᾶς, ἐσπευσαν ἀμέσως ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὸν *Τεσκερᾶ*, ὅτι συγκατανεύουσι μὲν νὰ πληρώωσι τὸν φόρον συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ τελευταίου Χαττίου κατ' ἀναλογίαν τῶν πεντήκοντα λιρῶν, ἥτοι εἰκοσιεπτὰ γρόσια καὶ τριάκοντα ἓνα παρὰν κατὰ κεφαλὴν, εἰσὶν ὅμως ἐπίσης πρόθυμοι νὰ χύσωσι τὸ αἷμα τῶν πλησίων τῶν Μουσουλμάνων ὑπὲρ τῆς κοινῆς πατρίδος.

«Περὶ παραχωρήσεως δικαιώματος ιδιοκτησίας ἐν πάσαις ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Αὐτοκρατορίας εἰς τοὺς μὴ Μουσουλμάνους.»

Περὶ τούτου ὁ Σουλτάνος ἀποφαίνεται ὡς ἀκολούθως ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτοῦ Χαττίῳ. «Ἐπειδὴ εἰς τινὰς ἐπαρχίας τῆς Ἡμετέρας Αὐτοκρατορίας οἱ μὴ μουσουλμάνοι Ἡμῶν ὑπῆκοοι δὲν δύνανται νὰ καταστῶσιν ἰδιοκτῆται ἀκινήτων καὶ τοῦτο προσκρούει εἰς τὰ φιλοδίκαια Ἡμῶν αἰσθήματα, καταργούμεν ἀπὸ τοῦδε πᾶσαν διάκρισιν μεταξύ τῶν ἡμετέρων ὑπηκόων περὶ τὴν ἀπόκτησιν γαιῶν καὶ ἄλλων ἀκινήτων πωλουμένων ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν.» Ὁ ἡγεμὼν ὁμολογῶν ἐπισήμως, ὅτι ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἐν ἔτει 1875 δλοκληροὶ ἐπαρχίαι στερούμεναι τοῦ φυσικοῦ δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας, παραδέχεται ὅτι, μετὰ τοσαύτας προκηρυχθείσας μεταρρυθμίσεις, ἐξακολουθεῖ διέπον τὸ κράτος τοῦ σύστημα μεσαιωνικόν. Πᾶν μετὰ τοῦτο σχόλιον καθίσταται περιττὸν, παρατηροῦμεν

δὲ μόνον, ὅτι αἱ περὶ ὧν λόγος ἐν τῇ ἀνωτέρῳ παραγράφῳ τοῦ Χαττίου ἐπαρχίαι εἰσὶν ἡ Βοσνία καὶ Ἑρζεγοβίνη αἱ πρὸ πολλῶν μηνῶν ἐπαναστήσασαι. Ἐν αὐταῖς πιστεύομεν ὅτι ἡ Πύλη μὴ δυνήθεται μέχρι σήμερον νὰ δαμάσῃ τὴν στάσιν διὰ τῶν ὃπλων καὶ πιεζομένη ὑπὸ τῶν ξένων δυνάμεων, θέλει ἐφαρμόσῃ τὴν ὑποσχεθεῖσαν δικαιοτάτην μεταρρυθμισιν μετὰ μείζονος προθυμίας τῆς συνήθους αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὅπου οὔτε ἐσωτερικὰς ταραχὰς οὔτε εὐρωπαϊκὸν ἐλεγχον ἔχει νὰ φοβηθῇ.

«Περὶ διαθήκης τῶν Χριστιανῶν»

Τὸ ἱερὸν δικαίωμα τοῦ διαθέτου, μικρὰς ἔχει ἐν Τουρκίᾳ ἐγγυήσεις. «Ἀν οἱ κληρονόμοι καὶ οἱ κληροδόχοι τοῦ διαθέτου τύχωσι σύμφωνοι, ἡ διαθήκη ἐκτελεῖται» ἀν ἀναφύσῃς μεταξύ αὐτῶν ἀμφισβητήσεως, συγκατανεύσωσι πάντες νὰ ὑποταχθῶσιν ἀνεκκλήτως εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῆς κοινότητος, καὶ πάλιν ἐκτελεῖται, ἐκτὸς ἀν ἀντιβάλῃ εἰς τοὺς νόμους τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῇ περιφερείᾳ ὅπου ἀπέβισεν ὁ διαθέτης. Ἀλλ' ἀν τις τῶν κληρονόμων ἢ καὶ τρίτος νομίζων ἑαυτὸν ἀδικηθέντα, καταφύγῃ εἰς τὴν τουρκικὴν δικαιοσύνην ἀμέσως τότε τὰ δικαστήρια τοῦ *Σχερῆ*, οὐδύλλως λαμβάνοντα ὑπ' ὄψιν τὰ προνόμια τῶν μὴ μουσουλμάνων ὑπηκόων, κηρύττονται ἀρμόδια πρὸς ἐκδικάσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐκδοσιν ἀποφάσεως μηδενιζούσης τὴν τελευταίαν θέλησιν τοῦ χριστιανοῦ διαθέτου. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ *Σχερῆ*, (Αον) δὲν δύναται τις νὰ διαθέσῃ ἄνω τοῦ τρίτου τῆς περιουσίας του, (Βον) ὁ διαθέτων δὲν πρέπει νὰ ᾔηαι ὅτε ἀσθενὴς οὔτε κλινήρης, (Γον) πρέπει πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν κληροδόχον τὸ κληροδότημα. Αἱ διατάξεις αὗται καὶ μάλιστα ἡ τελευταία ἀποδεικνύουσι προφανῶς ὅτι τὸ *Σχερῆ* δὲν παραδέχεται τὸ δικαίωμα τοῦ διαθέτειν. Ἐν τούτοις ἐν μὲν ταῖς ἐπαρχίαις πᾶσαν κληρονομικὴν διαφορὰν δικάζει ἀκόμη ὁ Κατῆς, ἐν δὲ τῇ πρωτεύουσῃ μόλις μετὰ τὸ ἔτος 1861 ἐκηρύχθησαν ἀρμόδια τὰ δικαστήρια τῆς κοινότητος. Ἀλλ' ὡς ἤδη εἴπομεν, ἀν ὁ ἀντίδικος δὲν στέργει τὴν ἀπόφασιν δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ *Σερῆ* ὅπου, εἰρήσθω ἐν παρίῳ, πρωταγωνιστοῦσιν οἱ ἄμφω περὶ καφενεῖς περιμένοντες τὰς προσφοράς τῶν διαδίκων ψευδομάρτυρες. Τοιαῦται εἶναι αἱ περιβάλλουσαι τὴν τελευταίαν θέλησιν τοῦ διαθέτου ἐγγυήσεις, τὸ δὲ *χάττιον* τοῦ 1875 οὐδεμίαν περιέχει διάταξιν βελτιούσαν τὴν τοιαύτην κατάστασιν καὶ θέτουσαν τὰς χριστιανικὰς διαθήκας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν χριστιανικῶν νόμων, προνοεῖ δὲ μόνον περὶ τῆς ὑπὸ τῶν κηδεμόνων διαχειρίσεως τῆς ὀρφανικῆς περιουσίας, ἣν ἀπαλλάττει ἀπὸ πάσης ἐπεμβάσεως τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, προσθέτον ὅμως κατωτέρω: «Ἐν περιπτώσει παραπόνων ἐπὶ κακῇ διαχειρίσει τῆς περιουσίας παρὰ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης καὶ τῶν κληδεμόνων, ἡ δικαστικὴ ἐξουσία δύναται νὰ ἐπέμβῃ πρὸς ἐπερφύρησιν τῆς περιουσίας τῶν ἀνηλίκων». Τὰ ἀνωτέρω ἀρκοῦσι πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι εἰς μὲν τοὺς περὶ διαθηκῶν τῶν μὴ μουσουλμάνων ὑπάρχοντας νόμους οὐδεμίαν ἐγένετο μεταρρυθμισις, καὶ αὕτη δὲ ἡ περιουσία τῶν ἀνηλίκων μένει κατ' οὐσίαν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν, κινδυνεύουσα νὰ πάθῃ ὅτι ἐπαθὼν πρὸ δεσπότης αἱ περιουσίαι τῶν μουσουλμάνων ἀνηλίκων, νὰ ριφθῇ δηλ. εἰς τὸ ἀείποτε *χάτιον* χάσμα τῆς κυβερνητικῆς ἀνεχρείας.

Ταῦτά εἰσι τὰ ἑνδεκα κεφάλαια τῶν παρεχομένων διὰ τοῦ τελευταίου Χαττίου μεταρρυθμίσεων, τούτοις δ' ἐπεται παράγραφος, ἐν ᾗ ὁ ἡγεμὼν ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν του «πρὸς αὐξήσιν τῆς εὐπραγίας τῶν ὑπὸ τὸ σκήπτρόν του ὢλων, καὶ στερέωσιν τοῦ μεγαλείου, τῆς δόξης καὶ ἀσφαλείας τῆς Αὐτοκρατορίας», ὑποσχόμενος ἀμοιβὰς εἰς τοὺς

συμμορφουμένους τὰς ἀρχαῖς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐγγράφου καὶ ἐπιστῶν τιμωρίας κατὰ τῶν ἀπειθούντων. Οὕτω καὶ ὁ Ἀβδουλ-Μεζὶτ ἐπέβαινε τὸν λόγον δι' ἀναθεμάτων κατὰ παντὸς ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ Χαττισερῖφ τοῦ Γουλχανέ. Καὶ ἡ μὲν νεότης καὶ ἀπειρία τοῦ ἀποβιώσαντος Σουλτάνου ἐπέτρεπον αὐτῷ νὰ ἐλπίζῃ ἐν ἔτει 1839 ἀγαθὸν τι ἐκ τούτου ἀποτέλεσμα, σημερον ὅμως μετὰ τριακονταεπτὰ ἐτη πείραν τοῦ ἀποτελέσματος τοσούτων δημοσιευθέντων Χαττιῶν, νόμων, κανονισμῶν καὶ βεζυρικῶν ἀποφάσεων, πάντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὰ τῆς Ἀνατολῆς ἀρκούντως ἐδιδάχθησαν ὅτι αἱ τοιαῦται ἀπειλαὶ δὲν ἀναγράφονται σπουδαίως ἐν τοῖς ἐπισήμοις ἐγγράφοις. Τίνες δὲ εἶναι οἱ κατὰ τὸ τελευταῖον Χαττιον ὀφείλοντες ἀνὰ μεταδίδωσιν ἀρόδως εἰς τὴν Κυβέρνησιν πᾶσαν πληροφορίαν καὶ πᾶν δίκαιον παράπονον ἑπρὸς ἐξέλεγχιν πάσης παραγνωρίσεως τῶν διαταγῶν τοῦ ἡγεμόνος ἢ ἄλλης οἰαδήποτε καταχρήσεως; ὃ Τίς ποτὲ θέλει ἀναδεχθῇ τὴν πρωτοβουλίαν τοιοῦτου τολμήματος; Πᾶς ἄλλος βεβαίως πλὴν τῶν χριστιανῶν οἵτινες ἐν τοῖς ἐπαρχιακοῖς συμβουλλοῖς παρακάθηνται μετὰ τῶν Κατῆδων, Ναῖδων, Μολλάδων καὶ ἄλλων Τούρκων συντρόφων, ἐλαχίστην ἀποτελοῦντες μειονοφηρίαν καθότι οὗτοι καὶ νῦν ἔχουσι καὶ κάλλιστα γνωρίζουσιν ὅτι αἱ μόναι ἀναφοραὶ, αἵτινες λαμβάνονται ὑπ' ὅψιν ὑπὸ τῆς Πύλης εἰσὶν αἱ προσφερόμεναι αὐτῇ διὰ τῆς λόγχης πυροβόλου.

Τὸ Χαττιον καταλήγει διὰ τῆς διαταγῆς ἀνὰ συνταχθῶσιν οἱ ἀναγκαῖοι κανονισμοὶ καὶ αἱ ὁδηγαί πρὸς ἀκριβῆ ὁρισμὸν τῶν καθιόντων τῶν Βαλῆδων, Μουτσαρρίφδων, Καϊμακάμιδων καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων συμφώνως πρὸς τὰς αὐτοκρατορικὰς διατάξεις, ὡς ἐγένετο ἤδη κατὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ νόμου τῶν Βιλαετιῶν τῷ 1867, συγχρόνως δὲ προσκαλεῖται ὁ Μέγας Βεζίρης ἀνὰ δημοσίευσιν τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀπόφασιν ἐν τε τῇ πρωτευούσῃ καὶ πάσαις ταῖς ἐπαρχίαις πτῆς αὐτοκρατορίας, ἐπαγρυπνῶν ἵνα ληφθῶσι πάντα τὰ πρὸςφορα μέσα πρὸς αὐτηράν καὶ διαρκῆ ἐκπλήρωσιν αὐτῶν ἐν αὐτῇ διατάξεων.

Ποσάκις ὅμως ἐδόθησαν αὐστηραὶ πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν μεταρρυθμίσεων διαταγαὶ καὶ πόσα ἤδη ἐδημοσιεύθησαν κείμενα νόμων ὅμοια πρὸς τὸ τοῦ Χαττιῦ, πρὸς ἀνακαίνισιν τῆς διοικήσεως ἐν Τουρκίᾳ! Ποῖον δὲ ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τούτων ἀποδεικνύει ἡ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἐξιοδάκρυτος κατάστασις τῆς ἀτυχοῦς ταύτης χώρας, ἥ ἀτελεστάτην παρέσχομεν ἐν τῷ Ὑπομνήματι τούτῳ εἰκόνα, στερούμενοι τόπου καὶ δυνάμειος λόγου ἱκανῆς. Ἀλλὰ καὶ ἀπλῆ τις ἐπιθεώρησις τῆς ὀθωμανικῆς νομοθεσίας ἀρκεῖ ἵνα πεισθῇ τις περὶ τῆς ματαιότητος τῶν περιοδικῶς προκηρυσσόμενων μεταρρυθμίσεων καὶ οἰκτερῇ ἐξ ἴσου τὴν τύχην τῶν κυβερνώντων καὶ τῶν κυβερνωμένων. Ἐν τῷ τουρκικῷ κώδικι κεῖνται ἀναμῖξ αἱ ἀποκλειστικώταται ὑπὲρ τῆς κρατούσης φυλῆς τοῦ Κορανίου διατάξεις καὶ οἱ βᾶσιν ἔχοντες τὴν ἰσότητά τῶν ἐξευγενισμένων λαῶν τῆς Δύσεως θεσμοὶ καὶ ἐν αὐτοῖς νόμος ἀπαγορεύων τὴν δουλεμπορίαν! Πάντα τὰ κείμενα ταῦτα καὶ πλεῖστα ἀκόμη ἄλλα, ὧν οὐδέποτε ἐγένετο οὐδ' ἀπόπειρα ἐφαρμογῆς, εἶναι προωρισμένα ἕνεκα τῶν κακῶν ἔξων, τῶν ἡθῶν, ἐθίμων καὶ τῶν φανατικῶν προλήψεων τῆς κρατούσης φυλῆς νὰ μένωσι γράμμα ἐς αἰὲν νεκρὸν, ὅπως καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν Χαττιον τοῦ 1875.

Κωνσταντινούπολις μηνὶ Φεβρουαρίῳ 1876.

ΤΗ ΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΒΟΥΛΕΥΟΥ ΚΑΙ Β.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ 10)22.—Ὁ ἡγεμὼν Κάρολος ἐδέξατο σημερον ἐπιτροπὴν τῆς βουλῆς πρὸς τὴν προσφώνησιν τῆς ὁποίας ἀπήντησεν ὅτι, οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖσιν αἱ δυσχέραιαι τῆς ἐνεστώσης θέσεως τῶν πραγμάτων, οἱ Ρωμοῦνοι ἐπὶ τέλους θέλουσι τὰς ὑπερπηδήσει καὶ θέλουσι θριαμβεύσει τῇ ὑποστηρίξει τῶν ἐγγυητριῶν Δυνάμεων, καὶ ὅτι οἱ Ρωμοῦνοι θὰ ὑποστηρίξωσι δυνάμει τὰ δικαίωμα καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς χώρας.

ΡΩΜΗ 9)24.—Ὁ κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς βουλῆς ἐκφωνηθεὶς βασιλικὸς λόγος λαλεῖ περὶ τῶν συνταλεσθεισῶν προόδων, περὶ νομοσχεδίων τεινόντων εἰς ἐσωτερικὰς βελτιώσεις, καὶ βεβαίως τὰς ἀγαθὰς τῆς Ἰταλίας σχέσεις πρὸς ὅλας τὰς Δυνάμεις. Ἐκφράζει δὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ εἰρήνη θέλει ἀποκαταστῇ ἐν Ἀνατολῇ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ, τῇ αὐτῇ.—Οἱ ἐν τῷ Εὐξείνῳ λιμένες τῆς Ρωσσίας κλείονται τὴν νύκτα.

ΚΑΛΚΟΥΤΑ, τῇ αὐτῇ.—Αἱ ἐφημερίδες ἀγγέλλουσιν ὅτι ὁ Διοικητὴς τῶν Ἰνδιῶν, ἐν περιπτώσει πολέμου, θ' ἀποστείλῃ στρατεύματα εἰς Ἀνατολήν.

Κ)ΠΟΛΙΣ 10)22. Γεν. Χρ. 12,05.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Καθὰ γράφουσιν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἀφίκοντο αὐτόθι πέντε ἄγγλοι ἀξιωματικοὶ ἐπιτελεῖς, ὅπως συντάξωσι τὸ σχέδιον τοῦ κατὰ τῆς Ῥωσσίας ἀμυντικοῦ πολέμου. Καθὰ ἐλέγχθη, πρόκειται νὰ σχεδιασθῶσι τέσσαρες γραμμαὶ ἀμυντικά. Ἡ πρώτη ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν φρουρῶν τῆς Βουλγαρίας. Ἡ δευτέρα ἐπὶ τοῦ Αἰῶν. Ἡ τρίτη ἀπὸ Πύργου εἰς Αἶνον. Καὶ ἡ τετάρτη ἀπὸ Στράντσας εἰς μεγάλον Τσεκμετζέν (παράλιον Ἑλλησπόντου).

—Βίς τὸν πρόεδρον τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου κ. Α. Κουμουνοδόρον ἀπενεμήθη ὁ μεγαλόσταυρος τοῦ Σωτῆρος.

—Ἡ Γενικὴ ἐφημερίς τῆς Αὐγούστου τῆς 3)15 Νοεμ. δημοσιεύει τὰ ἐξῆς τηλεγραφήματα.

BIENNA 2)14 Νεβρίου. Ἀναγγέλλεται ὅτι ἡ Ῥωσσία ἐπιδιώκει τὴν σύστασιν κράτους ὑποτελοῦς περιλαμβάνοντος τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν διοίκησιν τῆς Ἀδριανουπόλεως.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ 2)14 Νοεμβρίου. Ἀγγέλλεται ὅτι ἀναφορὰ τοῦ Sir Helliot διατρανοῖ ὅτι ἡ Ῥωσσία ἀξιοῖ ὅπως ἡ Βουλγαρία περιλαβάνῃ τὸ βιλαέτιον τοῦ Δουνάβεως, τὰ τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ πολλὰ μέρη τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης, προσέτι δὲ ὥπως ἡ χορηγηθησομένη εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Βοσνίαν αὐτονομία ἢ ἀπόλυτος, αἱ δὲ ἀπαιτήσεις αὗται σπουδαίως περιπλέκουσι τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων.

—Προχθὲς καὶ χθὲς συνήλθον τὰ μέλη τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ προέδρου κ. Α. Βάλλη συσκεπτόμενα πρὸς καταρτισμὸν τῆς ἀποφάσεως, ἥτις δημοσιευθήσεται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν προσεχῆ δευτέραν.

—Ὁ παρὰ τῷ πλημμελειοδικεῖ Κυπαρισσίας ἀντεισαγγελεὺς κ. Α. Μπακόπουλος μετετέθη εἰς Σπάρτην.

—Μεθ' αὐτὸν δημοσιεύεται τὸ Ἀττικὸν ἡμερολόγιον τοῦ κ. Βίρ. Ἀσωπίου τοῦ ἔτους 1877 περιέχον ὅλην ἐκλεκτὴν ὡς πάντοτε. Παρελήθημεν παρὰ τοῦ κ. Ἀσωπίου νὰ δημοσιεύσωμεν ὅτι παρακαλεῖ τοὺς ἔχοντας ἀγγελίας τοῦ ἡμερολογίου τούτου νὰ πέμψωσι ταύτας.

—Ἀπὸ τῆς αὐριον, ὥρας 2 μ.μ., ὁ ἐκκλησιαστικὸς μουσικὸς σύλλογος κάμνει ἐναρξιν τῶν μαθημάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

—Ἀύριον περὶ ὥραν 3 μ.μ. ἀρχεῖται τῶν παραδόσεων αὐτοῦ ἐν τῇ φιλοσοφικῇ τοῦ Πανεπιστημίου σχολῇ ὁ καθηγητὴς κ. Κ. Πορφυρόπουλος.

— Προχθές γευματίσαντος ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ σήμερον ἀναχωρήσαντος πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας μαρκιῶνος *de Gabriac*, ἀπένευμεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς πρὸ τοῦ γεύματος τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Σωτῆρος.

— Χθὲς δὲ προσεκλήθη ὁ κ. *de Gabriac* εἰς τὸ βασιλικὸν πρόγευμα καὶ ἔσχε διεξοδικὴν παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκρόασιν.

— Χθὲς δὲν ἐγένετο συνεδρίασις ἐν τῇ βουλῇ.

Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ 6]48 Νοεμβρίου 1876:

Ἡ περὶ συγκροτήσεως συνεδρίου πρότασις διετυπώθη ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τῇ βάσει μὲν τῆς ἀκαιρεστότητος καὶ ἀνεξαρτησίας τῆς Τουρκίας πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς εἰρήνης καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν Χριστιανῶν. Περὶ τῆς τελευταίας ταύτης φράσεως ἐζήτησεν ἡ Πύλη ἐξηγήσεις φοβηθεῖσα μὴ προετίθετο ἡ Ἀγγλία δι' αὐτῆς νὰ ὑπονοήσῃ τὰς ἀρχικὰς αὐτῆς ἀξιώσεις περὶ αὐτονομίας τῶν τριῶν ἐπαναστατησασῶν ἐπαρχιῶν. Ἐσπευσεν ἡ Ἀγγλία νὰ διαβεβαιώσῃ τὴν Πύλην, ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον προϋτίθετο· ἐὰν δὲ πρότερον ὑπέβαλε τοιαύτας προτάσεις, ἔπραξε τοῦτο ὑπέκουσα εἰς τὴν ἀκάθεκτον ἐρμὴν τῆς ἐπικρατούσης τότε κοινῆς γνώμης τοῦ Βρετανικοῦ ἔθνους. Αἱ προτάσεις τῆς Τουρκίας περὶ γενικῶν μεταρρυθμίσεων θεωροῦνται ἤδη παρὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως ὡς πληροῦσαι τὰς πρώτας ἀξιώσεις τῆς Ἀγγλίας, ἀφ' οὗ κατὰ τὴν παρατήρησιν Ἀγγλῶν τινος διπλωμάτου ἐκ τῶν ἐνταῦθα, ἐν τῷ ὅλῳ περιλαμβάνεται καὶ τὸ μέρος. Τὰς μερικὰς μεταρρυθμίσεις χαρακτηρίζει ἤδη ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις ὡς πρόκλησιν εἰς διαρκεῖς ἐπαναστάσεις ἐν Ἀνατολῇ, ἀφοῦ μάλιστα ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν θέλει ἀνεχθῇ τὴν παραγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ Πύλη διατάζει νὰ παρακαθίσῃ εἰς συνέδριον, ἐνὸς μὲν τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ δὲν εἶναι γνωστὸν ἐν ἀπάσαις αὐτοῦ ταῖς διατάξεσι. Παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν οἱ Τούρκοι εἶχον ἐμπιστοσύνην ἀπεριόριστον ἐπὶ τὴν φιλίαν καὶ τὸ φιλοδίκαιον τῶν παλαιῶν αὐτῶν συμμάχων, ἰδίως δὲ ὁ Μιδάτ πασᾶς ἐκφράζει μεταμέλειαν δι' ἣν ἔδειξε προθυμίαν ἐσχάτως πρὸς ἀνάθεσιν τοῦ κανονισμοῦ τῆς τύχης τῆς αὐτοκρατορίας εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ ἀπαίτησις τῆς Πύλης περὶ προηγουμένης καταστρώσεως λεπτομεροῦς προγράμματος τοῦ συνεδρίου προεκάλεσε τὴν ἀπόφασιν τῶν δυνάμεων, ὅπως συγκροτήσωσι προκαταρκτικὸν συνέδριον πρὸς συντάξιν τοῦ κανονισμοῦ τοῦ μέλλοντος συνεδρίου, τὸ δὲ ἔργον τοῦ προκαταρκτικοῦ τούτου συνεδρίου βεβαίως δὲν θὰ συντελεσθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως δεκαπενθημέρου. Γινώσκω, ὅτι ἐν τῷ συνεδρίῳ ἡ Ῥωσσία θὰ δειχθῇ ὑποστηρίζουσα τὰς ἀξιώσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Πολλὰ εἶναι τὰ ὑπαγορεύοντα εἰς αὐτὴν τοιαύτην πολιτικὴν, ἀφοῦ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ σερβικοῦ ἄγῶνος ἐνόησεν, ὅτι μόνον τὰ ὅπλα τῶν Σλάβων Χριστιανῶν δύνανται νὰ ἐπιτελέσωσι τι γενναῖον ἐν τῷ ὀθωμανικῷ κράτει. Ἡ συνηγορία ὅμως τῆς Ῥωσσίας ἔσται τυπικὴ μᾶλλον ἢ σπουδαία, ἰδίως δὲ αἱ ἐνέργειαι αὐτῆς θ' ἀφορῶσιν εἰς τὰ τῆς ὁροθεσίας τῆς Βουλγαρίας, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ πραγματικὸν θέμα ἐφ' οὗ συγκροτοῦνται τὰ συμφέροντα Ἑλληνισμοῦ καὶ Σλαβισμοῦ. Ἄν ὡς πρὸς τοῦτο φανῇ ἡ Ῥωσσία ὑποχωροῦσα ἐν τῷ συνεδρίῳ πρὸς τὰς δικαίας ἀξιώσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ τότε, ἀλλὰ τότε μόνον, ἡ διάθεσις αὐτῆς πρὸς ἐπιτέλεσιν συνεννοήσεως τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Χριστιανῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐχρινὴς καὶ σκόπιμος.

Σήμερον συνεδρίασεν ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Μιδάτ πασᾶ ἡ ἐπὶ τῶν μεταρρυθμίσεων ἐπιτροπὴ συζητήσασα τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ψηφοφορίας τοῦ λαοῦ. Ὁ Μιδάτ πασᾶς ὑπεστήριξεν ἐνθέρμως τὴν καθολικὴν καὶ ἄμεσον ψηφοφορίαν, ἄλλοι

ὅμως ὑπεστήριξαν τὴν ἔμμεσον, ἥτοι τὴν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀνάδειξιν ἐκλογέων καὶ τὴν ὑπὸ τούτων ὀριστικὴν ψηφοφορίαν. Ἐπὶ πολὺν παρετάθη ἡ συζήτησις καὶ εἰς οὐδὲν ἀπέληξε συμπέρασμα, πιθανώτατον ὅμως ἐν προσεχεῖ συνεδριάσει νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ γνώμη τοῦ Μιδάτ, ὅστις καὶ τὴν πρωτοβουλίαν τῶν συνταγματικῶν μεταρρυθμίσεων ἀνέλαβε καὶ μόνος ἱκανὸς εἶναι νὰ διατυπώσῃ αὐτὰς ἐν ἁρμονικῇ συνόλῳ.

Ὀνομαστικὸς κατάλογος τῆς ψηφοφορίας περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φόρου 1(2 τοῖς 0(0 ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν εἰς τοὺς δήμου εἰσαγομένων ὠνίων καὶ ἐμπορευμάτων.

Οἱ ὑπὲρ τοῦ φόρου ψηφίσαντες βουλευταί.

Κ. Θεοδώρου, Ι. Μπόγδανος, Ο. Παπαλεονάρδος, Ν. Μαυροκερδάτος, Ι. Κυριακός, Α. Δανόπουλος, Γ. Παπαλεξόπουλος, Γ. Φιλήμων, Π. Πετράκης, Ι. Καραγιαννόπουλος, Γ. Γεροθανάσης, Χ. Κατσικογιάννης, Α. Λιδωρίκης, Ν. Κατσικαπῆς, Ν. Παπαμιχαλόπουλος, Α. Μήτσας, Γ. Μίλησις, Σ. Καραϊσκάκης, Α. Αὐγερινός, Θ. Δαραλέξης, Β. Πήληκας, Α. Διαμαντόπουλος, Γ. Περρωτής, Δ. Κάρτσονας, Α. Κοντόσταυλος, Ι. Δ. Χατζῆ Νικολῆ, Ν. Παπανικολάου, Ι. Μπαλάφρας, Ι. Χωρεπισκοπίδης, Σ. Α. Νοταρᾶς, Α. Νοταρᾶς, Κ. Πανάρετος, Χ. Χριστόπουλος, Δ. Βροντίσης, Ρ. Τσιρόπουλος, Μ. Ρουσόπουλος, Ν. Βαρβιτσιώτης, Φ. Φίλωνος, Γ. Λάμπας, Ε. Βαλαωρίτης, Γ. Μαχαιράς, Α. Παπαλουκάς, Ι. Παπαζαφειρόπουλος, Α. Σακελλαρόπουλος, Α. Κατριβάνος, Σ. Ζερβός, Α. Κουμουνδούρος, Π. Μποῦτος, Ε. Μυκωνίος, Μ. Δημηράλης, Α. Δαμίας, Γ. Ν. Σισμάνης, Κ. Εὐθυμίουπουλος, Α. Πετσάλης, Ι. Γ. Μαυρομιχάλης, Α. Καπετανάκης, Ζ. Α. Ζαφειρόπουλος, Μ. Κανελλόπουλος, Π. Κωνσταντᾶς, Θ. Ῥωμαῖος, Δ. Ἰακωβάτος, Π. Ευδιᾶς, Α. Καραλιβανος, Π. Νεζερίτης, Ν. Καραβάνος, Α. Μισυρλής, Κ. Δαρειώτης, Ι. Ἀννίνος, Καβαλιεράπουλος, Β. Ἀντύπας, Γ. Φλωριάς, Γ. Α. Γεωργιάδης, Δ. Θεοχάρης, Δ. Κουνουπιώτης, Γ. Μποῦμπουλης, Ι. Ζαλλώνης, Κ. Νάζος, Σ. Σωτηρόπουλος, Θ. Ἀναστασόπουλος, Ι. Μεγαπάνος, Ν. Πιπίνος, Α. Τσαμαδός, Γ. Ζουλούμης, Κ. Δ. Χατζίσκος, Δ. Κριεζιώτης, Ν. Καλάρης.

Οἱ κατὰ τοῦ φόρου ψηφίσαντες.

Μ. Κάρης Ὁρφανός, Α. Γ. Ράλλης, Δ. Καλλιφρονᾶς, Ὁθων Μακρυγιάννης, Κ. Στράτος. Θεόδ. Δηλιγιάννης, Εὐδ. Δηλιγιάννης, Γ. Λαδόπουλος, Α. Α. Ἀντωνόπουλος, Γ. Πλαπούτας, Α. Πετροπουλάκης, Κ. Ἀναγνωστόπουλος, Γ. Ζουμπούλακης, Α. Βουλπιώτης, Δ. Γ. Δημητριάδης, Γ. Κατβίλης, Κ. Λομβάρδος, Ν. Λούτζης, Ἀνδρ. Γαῖτας, Φωσκάκης, Ι. Νέγκας, Δ. Κολυβάς, Ε. Κρεστενίτης, Αὐγ. Πετραλίας, Κ. Ζαφειρόπουλος, Δ. Διαμάντης, Ν. Νομικός, Αρ. Βαλέττας, Αἴας Καραβίας, Σωτ. Ν. Πετιμεζᾶς, Ἀθ. Γ. Πετιμεζᾶς, Νικολ. Πετιμεζᾶς, Περ. Μαυρομιχάλης, Ποθητὸς Ρεβελάκης, Π. Γεννατᾶς, Ν. Βασιλάκης, Ἰω. Δελιγιάννης, Ἀγ. Μεταξᾶς, Π. Βενιέρτος, Ρόκος Χοῦδᾶς, Α. Βαρβαρῆγος, Κ. Κατσικόπουλος, Ν. Λεώπουδος, Γερ. Σέρβος, Ἀριστ. Ρούκης, Α. Ζέγγελης, Ἡλ. Κοσονάκος, Γ. Μαλίας, Γερ. Ζωχιός, Ε. Δεληγεώργης, Χ. Τρικοῦπης, Σπ. Ἀντωνόπουλος, Γ. Προβελέγγιος, Δ. Κυριακίδης, Εὐδ. Πλαστήρας, Π. Ἰατροῦ, Ἀν. Μαυρομιχάλης, Α. Καπετανάκος Μαυρομιχάλης, Χ. Δ. Κανελλόπουλος, Ν. Μεταξᾶς, Ι. Βελιανίτης, Π. Τζαμάλας, Α. Σιμόπουλος, Θ. Κανακάκης, Γ. Ρούφος, Α. Ρικάκης, Ι. Δουλίδης, Ι. Δούμας, Δ. Χριστιδης, Ν. Σούτσος, Γρ. Μαυρομαράς, Κ. Στεργιαλόπουλος, Θ. Γκίκας, Θ. Παπακώστας, Κ. Διοβουιώτης, Β. Ν. Βουδούρης, Γ. Τ. Θωμάς.

Ἐφρίθη ψήφον ὁ κ. Μιλτ. Κ. Κανάρης.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΓΝΗΣΙΟΣ ΤΥΡΟΣ τῆς Ἑλβετίας, πρώτης ποιότητος καὶ ὁ καλλίτερος τοῦ παρόντος ἔτους εὐρίσκεται ἀπὸ σήμερον καὶ πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 4 ἑκάστη ὁκτὲς εἰς τὸ ἑλβετικὸν κατάστημα τοῦ κ. Γουστάβου Φίσχερ ἀπέναντι τῆς ἐκκλησίας Χρυσοσπηλαιωτίσης.

Ὁδὲν ἕτερον κατάστημα τῆς ἀγορᾶς πωλεῖ τυρὸν τοιοῦτον καλῆς ποιότητος,

ΤΣΑΙΑ Thé chinois nec plus ultra par oka drachmes 18.

ΔΙΠΥΡΑ διὰ τὸ Todt. Biscuits au goût de fleurs d'oranger par oka drachmes 5.

Cigares de la Suisse.

Vevey longs et Grandson.

Vin renommé du Château de la Moussonne (Bordeaux) à 3 et 4 Drach. «la bouteille».

(Ἑλβετικὸν κατάστημα Γουστάβου Φίσχερ ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας Χρυσοσπηλαιωτίσης 65 ὁδὸς Αἰόλου).

GUSTAVE FISCHER. (B'. 8—α.)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΜΠΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΑΠΝΙΣΤΑΣ.

Ὁ προμηθευτὴς τῆς Α. βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, ὅστις ἔχει ἐνταῦθα ἰδρυμένην Ἀποθήκην Σιγάρων τοῦ ἐργοστασίου Φραγκλίνου, τὸ ὁποῖον ἔχει βραβεύσῃ.

Ἐλαβε νεωστὶ

Μεγάλην συλλογὴν ποικίλων Σιγάρων τῆς Ἀβάνας καὶ τοῦ Λορδίνου.

Τὰ σιγάρα ταῦτα πωλοῦνται καθ' ἑκάστην εἰς τιμὰς μετρίας, ἥτοι ἀπὸ φράγκων 4 1/2 δι' ἑκάστην ἑκαταστά μίχρ' φράγκων 150 δι' ἑκαστον κιβώτιον περιέχον 100 σιγάρα. Ἡ πώλησις γίνεται ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ, ΗΜΙΧΟΝΔΡΙΚΩΣ καὶ εἰς δειγμάτα.

Οἰκία Μπαλάνου, παρὰ τὸ παλαιὸν ζαχαροπλαστεῖον Σόλωνος. (B'. 1—γ.)

Ὁ κ. Α. Guyon, Ταπισσιέρης τῶν Παρισίων νεωστὶ ἀποκαταστάς ἐν τῇ οἰκίᾳ Μπαλάνου, προσφέρεται εἰς τοὺς κατοίκους Ἀθηνῶν νὰ ἐκτελέσῃ πᾶν ἔργον ἀναγόμενον εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἥτοι ἐπισκευὴν καθισμάτων παντὸς εἶδους, ἐπιχρῶσιν, τοποθέτησιν ταπήτων, παραπετασμάτων, ταπισσερίας ἐκ χάρτου, διακόσμῃσιν οἰκῶν, κατασκευὴν διβανίων (σοφάδων) καὶ στρωμάτων τριχίνων, ἐπισκευὴν σκευῶν ὑελίνων, κρυσταλλίνων, μαρμαρίνων, ἀλαβαστρίνων κτλ. διὰ μεθόδου χημικῆς ἀντεχούσης εἰς τὴν δοκιμασίαν τῆς ὑγρασίας καὶ τῆς θερμότητος.

ἔχει πρὸς τούτοις ἀποθήκην παντὸς εἶδους ὑέλων καὶ δέχεται παραγγελίας. (B'. 2—γ.)

Βίδοποιεῖται τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπαρχιῶν, ὅτι εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Στεργίου Παναγιώτου καὶ μενον κατὰ τὴν ὁδὸν Καλαμιώτου ἀριθ. 26, κατασκευάζεται δι' ἀτμομηχανῆς χαλβὰς πρώτης ποιότητος ἐκ ζαχάρους πρὸς δρ. 1,80 λιανικῶς καὶ δρ. 1,60 χονδρικῶς. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προμηθευθῶσιν θέλουσι μείνει κατὰ πάντα εὐχαριστημένοι. Ὁ ἐργοστασιάρχης

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ. (B'. 9—α.)

Η ΘΡΕΠΤΙΚΩΤΕΡΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Γάλα Ἑλβετικὸν συμπεπυκνωμένον μετὴν γαλακτοφόρον μάρκαν.

Διὰ τοῦ χησινου ἀτμοπλοῦ ἀφίχθη γάλα Ἑλβετικὸν συμπεπυκνωμένον, πρόσφατον, ἐκ τοῦ μάλλον εὐπολήπτου Γαλακτοεργοστασίου τῆς Ἀγγλο-Ἑλβετικῆς εταιρίας ἐν Cham Suisse, καὶ θέλει εὐρίσκειται παρ' ἡμῖν πάντοτε τοιοῦτον, καθότι ἐκανονίσθη τοιαύτη ἀνταπόκρισις ὅπως μὴ συμβαίνωσιν εἰς τὸ μέλλον ἑκτακτοὶ ἐλλείψεις.

Πωλεῖται εἰς κουτία φέροντα ἐξωθεν ὡς διακριτικὴν μάρκαν τῆς ταυτότητός του, γαλακτοφόρον ρεάνιδα κρατοῦσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κάδον γάλακτος καὶ ὑποβαστάζουσαν διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τῆς ἑτέρον.

Εἶναι ἡ ἀπαραίτητος καὶ θρεπτικώτερα τροφή διὰ τὰ μικρὰ παιδιὰ ἔτι δὲ, τὸ καθαρώτερον καὶ οἰκονομικώτερον γάλα διὰ τὰς οἰκογενεάς, τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, τοὺς ταξιδιώτας, τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἐν γένει τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ κάμνωσι χρῆσιν ἀδόλου φυσικοῦ γάλακτος.

Φαρμακικοπορεῖον Κ. ΟΛΥΜΠΙΟΥ ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀριθ. 206. (B'. 7—α.)

AU TAILLEUR PARISIEN

27 Rue d'Éole 27

avant de vous faire habiller allez faire une visite à cet établissement de première classe.

ἡμετερον 02202

ἡμετερον 02202

ἡμετερον 02202

ΕΞ ΤΟΝ ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΝ ΡΑΠΤΗΝ (431—ζ')

ΕΠΙΠΛΩΛΕΙΟΝ

Ν. ΑΠΕΡΓΗ.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐπιπλωλεῖον ἐκομίσθησαν ἐσχάτως ἐκ Παρισίων θερμάστρα πηλινὰ λευκαὶ καὶ χρωματισταί, πωλούμεναι εἰς πολὺ μετρίαν τιμὰν. (B'. 4—β.)

Ὁ Δημήτριος Καλιοντζῆς εἰδοποιεῖ τοὺς φίλους του ὅτι τὸ Συμβολαιογραφικὸν τοῦ Γραφείου ἔστησεν ἐν τῇ ὁδῷ Καπνικαρίας, παραπλευρῶς τοῦ καφενείου τῆς Μητροπόλεως, καὶ ἀπέναντι τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος τοῦ κ. Τιμούλη, (B'. 10—α.)

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Σειρά Θεωρέων Α'.

La Juive.

Οἱ ἐκδόται

Ν. Γ. ΠΑΣΣΑΡΗΣ καὶ Π. ΔΣΛΑΝΗΣ.

ΤΥΠΟΙΣ Ν. Γ. ΠΑΣΣΑΡΗ.